

Příloha k protokolu o SZZ č.....
Vysoká škola: PF JU Čes.Budějovice
Katedra:anglistiky
Datum odevzdání posudku diplomové práce:
23.1.2012

Diplomant: Kateřina Štěpánková

Aprobace: AJ-NJ/ZŠ

~~Recenzent*)~~

Vedoucí*) diplomové práce

PhDr.Vladislav Smolka,Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

**Funkce pragmatických markerů v novinových článcích
The Guardian a The Independent. Pragmatický výzkum.
Function of Pragmatic Markers in Newspaper Articles
The Guardian and The Independent. Based on Pragmatic Research.
(téma)**

I. Cíl práce a jeho naplnění:

1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem
2. Cíl práce byl naplněn s drobnými nedostatky
3. Cíl práce byl adekvátní, ale jen částečně naplněný
4. Stanovený cíl nebyl naplněn

II. Struktura práce:

1. Logická, jasná a přehledná
2. Přiměřená
3. Uspokojivá
4. Nevhodná

III. Práce s literaturou:

1. Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu, přesná práce s citacemi, kritická analýza zdrojů
2. Velmi dobrá práce s adekvátními prameny v patřičném rozsahu
3. Průměrná práce s literaturou
4. Slabá, chybná nebo nedostačující

IV. Prezentace a interpretace dat:

1. Systematická, logická prezentace, originální a důsledná interpretace
2. Velmi dobrá prezentace dat, úspěšný pokus o jejich interpretaci
3. Uspokojivá prezentace i interpretace dat
4. Neodpovídající prezentace, nedostatečná analýza výsledků

V. Formální stránka:

1. Odpovídá všem stanoveným požadavkům
2. Obsahuje drobné formální chyby
3. Nesplňuje některé zásadní požadavky
4. Nesplňuje většinu stanovených požadavků

VI. Jazyková úroveň práce:

1. Výborná
2. Velmi dobrá
3. Dobrá
4. Podprůměrná

VII. Náročnost zpracování tématu:

1. Velmi vysoká
2. Vysoká
3. Střední
4. Nízká

VIII. Přínosy práce:

1. Originální zpracování a názory, předkládá nová zjištění
2. Práce je v daném oboru přínosná, ale neobsahuje originální a nová zjištění
3. Průměrné, omezené využití výsledků práce
4. Nedostatečné, práce nemá jasný přínos pro obor

Vyjádření oponenta diplomové práce:

Autorka anglicky psané práce si jako téma zvolila popis užití a analýzu funkcí tzv. pragmatických markerů v novinových článcích dvou předních britských periodik, The Guardian a The Independent. Tato analýza je založena na excerpci příkladů vyskytujících se ve dvou typech diskursu: ve víceméně málo editovaném přepisu přímé řeči, a v nepřímé řeči výrazněji ovlivněné stylem jednotlivých novinářů.

Po úvodní charakteristice novinového diskursu a vymezení pojmu "pragmatic markers" na základě odborné literatury autorka předkládá kvantitativní a kvalitativní popis výskytu a funkcí zkoumaných výrazů v celkem 40 textech 4 autorů (10 textů od každého z nich), s přihlédnutím k jejich individuální zvláštnostem. Kvantitativní analýza je doplněna grafickými přehledy výskytu jednotlivých markerů, kvalitativní analýza je založena na popisu sémantických a pragmatických funkcí, které jednotlivé výrazy realizují.

Práce je poměrně rozsáhlá (cca 90 stran textu a cca 75 stran příloh obsahujících zkoumané novinové články) a na první pohled působí uspořádaně. Tento dojem umocňují barevně zvýrazněné tabulky a grafy. Při bližším zkoumání bohužel vyjdou najevo četné nedostatky formálního i obsahového rázu, z nichž některé jsou dosti zásadní. Pro omezenost prostoru v posudku DP mohu uvést jen některé:

Oproti zadání DP došlo k posunu v názvu: původní název zní "Funkce pragmatických markerů v novinovém stylu na základě analýzy článků z novin The Guardian a The Independent", název uvedený v práci zní "Funkce pragmatických markerů v novinových článcích The Guardian a The Independent. Pragmatický výzkum." Závažnější ovšem je, že anglický (tedy vzhledem k jazyku práce primární) název není koherentní: "Function of Pragmatic Markers in Newspaper Articles The Guardian and The Independent. Based on Pragmatic Research." Rozkolísaná je i úroveň jazyka práce; autorka se sice snaží naplnit požadavky kladené na akademický styl, v řadě případů se však nevyhnula poměrně elementárním jazykovým chybám různých rovin (jen namátkou vybírám některé z nich s uvedením strany): *Content místo Contents*, II; *Since many years of studying ..., I have become aware...* 1; *Their personal ... believes are ...* 2; *... information... are valid...* 6; *The articles are possible to find...* 6; *By Crystal and Davy ... is such a usage considered as a common feature...* 10; *... more details than we are used to transmit...* 14;

... *economical situation* 58; ...*typical for...* 71; .. *to answer ... would be highly impossible* 71; *as following* místo *as follows* 79 (i jinde), etc.

Vymezení škály zkoumaných PM je zřejmě založena na odborné literatuře. Autorka sice podmiňuje (viz str. 85) zařazení lexikálních jednotek mezi zkoumané PM splněním kritérií více lingvistů (podrobněji str. 16-20), zůstává ovšem otázkou, zda tato kritéria splňují všechny výskyty jednotek uvedených v dílčích příkladech, např. kritérium, že musí mít alternativní intonační křivky, tedy, jinak řečeno, musí tvořit samostatné intonační jednotky, musí být syntakticky oddělitelné od věty, kterou uvádějí, atd. Otázkou rovněž je, zda byly mezi PM zařazeny všechny výskyty např. *and*, *but*, atd. ve zkoumaných textech, nebo některé zůstaly mimo okruh zkoumání.

V tabulkách (např. Table 1, str. 28, i v dalších) je pro určení délky textů užito výrazu *expression*, zřejmě ve významu *word*, což ovšem čtenář zjistí až podrobnějším zkoumáním. Mnohem závažnějším prohřeškem je ovšem způsob, jakým je uváděna frekvence PM – jako podíl počtu slov a nalezených výrazů. Výsledné číslo tedy vlastně udává počet slov textu, na které připadá 1 PM, tedy čím větší číslo, tím menší frekvence v tradičním slova smyslu. Mnohem jasnější by bylo uvést frekvenci např. v procentech nebo přepočtením na nějaký standardní počet slov, např. 1000, 10 000, apod.

Není zřejmé, odkud pocházejí kategorie používané v tzv. "*contextual analysis*", tedy přesněji v analýze konkrétních sémantických a pragmatických funkcí PM v diskursu, např. *connection of reasons*, *connection of events*, *change of subject*, etc. Některé jsou zřejmě převzaty z odborné literatury, jiné jsou patrně kategoriemi vytvořenými autorkou práce. Zde je podle mého názoru nejslabší místo celé diplomové práce: zařazení příkladů do jednotlivých kategorií působí nepřesvědčivě. Obecně vzato, každá snaha přiřadit každému jednotlivému PM jednu konkrétní funkci je předem odsouzena k nezdaru. Téměř každý PM v sobě spojuje hned několik funkcí, a hranice mezi nimi jsou obtížně stanovitelné – autorka ostatně nepředkládá žádný teoretický rámec, podle něhož markerům funkce přiřazovala. Sémantický či pragmatický vztah mezi výpověďmi je zpravidla signalizován ještě jinými konkrétními jazykovými prostředky či sémantikou a logikou. Např. u příkladů 10 a 11 na str. 39 (ale i jinde) je primárním prostředkem *assurance* užití modálního slovesa *will*. Výraz *and* slouží pouze jako spojovací prostředek, tedy plní funkci, která je dobře popsána v tradičních funkčně pojatých gramatikách. Pokud je navíc u všech PM identifikována jako jedna z funkcí *time to think*, je evidentní, že se nemůže jednat o výlučnou vlastnost jednotlivých PM. Vzhledem k sémantické specifičnosti výrazu *because* si lze těžko si lze představit, např. u příkladu 21 (str. 46), že by tato funkce, tedy *time to think*, měla být primární; *because* zde navíc syntakticky uvádí větu *there are reasons ...*, pouze je mezi ní a tuto větu vložena věta uvedená jinou podřadící spojkou *when*. Podobně je obtížné stanovit, čím se přesně liší *cause and reason* od *motive for an action* (str. 46). Spojení *so what?* (str. 58) je nutno chápat jako ustálené spojení, celek se specifickým významem, nikoli jako kombinaci PM *so* s otázkou. Vzhledem k tomu, že se jedná o jediný příklad uvození otázky pomocí PM *so* ve zkoumaném materiálu, je zřejmě kategorie *asking a question* u tohoto markeru irelevantní. Stejně tak je těžké uvěřit, že by pouhých 7 výskytů PM *well* reprezentovalo hned 5 odlišných funkčních kategorií (str. 62-65). Celkově vzato, vágnost a neurčitost funkční analýzy tak bohužel znehodnocuje většinu kvantitativních výsledků práce.

U analýzy PM *and* je v tabulce a grafu na str. 43 a 44 uvedena funkce *continuation*, v předchozím textu ovšem její popis a uvedení příkladu chybějí. Stejně tak chybí popis funkce *but* ve významu *only* v textu předcházejícím tabulce na str. 53.

V práci fyzicky chybějí stránky 55 a 56, které mají obsahovat popis pragmatického markeru *or*.

Autorka práce předkládá vyhodnocení užívání PM u jednotlivých autorů textů – to je vcelku pochopitelné u zkoumání nepřímé řeči, ale u přímé řeči je jejich role minimalizována, protože v podstatě reprodukují, co bylo řečeno někým jiným, jak sama autorka připouští. Poněkud schematicky rovněž působí přísné rozdělení PM na *spoken* a *written* (str. 74 a 78); žádná z těchto jednotek není omezena výlučně na jeden či druhý typ diskursu, pouze se v nich výrazně liší frekvence jejich výskytu.

V žádném případě není možno souhlasit s tvrzením ve 3. odstavci na str. 83: "... *articles are not always coherent as readers are not shown where the discourse is*". Relativní vzácnost PM v čistě psaném projevu spíše vypovídá o jejich zbytnosti v daném typu diskursu.

V závěrečné bibliografii chybí položka Biber 1988, na niž je odkazováno na str. 72.

Navrhovaná známka: dobře

Otázky k obhajobě:

Co je podle Vás nejdůležitějším zjištěním vyplývajícím z Vašeho výzkumu?

Uveďte příklady jednotek ze zkoumaného korpusu, které se lexikálně shodují s PM, ale mezi PM jste je nezařadila, protože nesplňují některá z kritérií.

V textu práce často užíváte výrazu *though* jako konjunktivu v iniciální pozici ve větě – mohla byste doložit takovéto užití *though* z jiného relevantního zdroje?

Vysvětlete, na základě čeho jste přiřazovala jednotlivým výskytům PM jejich funkční platnost?

- dobře -

Návrh na klasifikaci diplomové práce:

podpis oponenta diplomové práce

23.1.

V Českých Budějovicích dne 2012.....

Stupeň kvalifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------